

องค์ประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการทำงานเชิงอนุรักษ์
ของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

นางสาวศกลวรรณ พารื่อง

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-816-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**FACTORS AFFECTING THE PRACTICE ECOTOURISM
AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK**

MISS SKONWAN PARUANG

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Public Relations
Department of Public Relations**

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-816-3

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศกสวรรณ พาเรือง : องค์กรประกอบที่ส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิต
นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (FACTORS AFFECTING THE PRACTICE
ECOTOURISM AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ พัทณี เสงี่ยมรยา, 170 หน้า ISBN974-637-816-3

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพฯ โดยการสุ่ม
ตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบจากปัจจัยการใช้เวลาว่าง 16 กิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร พบว่าสามารถจัดองค์ประกอบได้ 2 องค์ประกอบ คือ กิจกรรมที่ต้องลงมือกระทำ (Active Activity) และกิจกรรมที่ไม่ต้องลงมือกระทำ (Passive Activity)
2. ลักษณะปัจจัยทางประชากรศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนิสิตนักศึกษา คือ ตัวแปรชั้นปี , สาขาวิชา , ภูมิภาค และบุคคลที่พ่อกอาศัยด้วย
3. กิจกรรมที่ต้องลงมือกระทำ (Active Activity) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
4. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
5. ความรู้ในประเด็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ไม่พบความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต ศกสวรรณ พาเรือง
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3971787628 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION
KEY WORD: ECOTOURISM / EXPOSURE / KNOWLEDGE / ACTIVITY
SKONWAN PARUANG : FACTORS AFFECTING THE PRACTICE
ECOTOURISM AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK
THESIS ADVISOR : ASSOCI. PROF. PATCHANEE CHEYJUNYA, 170 pp.
ISBN 974-637-816-3

The objective of this research is to analyze factors related to ecotourism practice among university students in Bangkok. Data were randomly collected from 450 samples of university students in Bangkok.

Results are as follows :

1. Factors analysis were used to analyze 16 activities among university students. Two factors, active activity and passive activity were found.
2. Factors related to ecotourism practice are demographic characteristic i.e. year in college, field of studying, place of origin and living condition.
3. Active activities was also found to correlated with the practice of ecotourism among respondents.
4. Exposure to information from the T.A.T. is related to the practice of ecotourism among this group of respondents.
5. No correlation was found between knowledge regarding ecotourism and ecotourism practice.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา.....นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา.....2540

ลายมือชื่อนิสิต.....ศุภาวรรณ พารูอัง
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ พัทธนี เสงขรธยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ที่แนะนำ ชี้แนะ และแก้ไข ในรายละเอียดต่างๆ มาโดยตลอด รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล มีบุญจรค์กิจ กรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ที่สละเวลา ในการให้คำแนะนำด้านสถิติ ด้านการแก้ไขข้อมูลอย่างละเอียด รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญ ลือประธานการสอบวิทยานิพนธ์ ที่สละเวลาในการดำเนินการสอบ และแก้ไขข้อมูล รอง ศาสตราจารย์ เมตตา วิวัฒนานุกูล ที่ช่วยเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขวิทยานิพนธ์ และขอขอบ พระคุณ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ที่ให้คำแนะนำในเรื่องสถิติ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณธีระ ธาราสุข กองนิติการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ อนุเคราะห์รายละเอียดเอกสารต่างๆ และคุณธิดา ธาราสุข ที่แนะนำแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์คือ การทำวิจัยในครั้งนี้

คุณรำไพพรรณ แก้วสุริยะ หัวหน้างานการตลาดวารสาร และคณะทำงานสังกัดกอง บรรณาธิการ อนุสาร อสท. วารสารเพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และ สังกัดกองบรรณาธิการจดหมายข่าว ECOTOURISM NETWORK NEWSLETTER การท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย

คุณดวงดาว สุวรรณรังษี บรรณาธิการอนุสาร อสท. วารสารเพื่อการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และที่ปรึกษาจดหมายข่าว ECOTOURISM NETWORK NEWSLETTER การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

คุณวันเสด็จ ถาวรสุข ผู้อำนวยการกองท่องเที่ยวเยาวชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

คุณนิตี สีแพร หัวหน้างานฝึกอบรม กองการท่องเที่ยวเยาวชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่อนุเคราะห์เอกสารการรายงานผลการจัดโครงการอบรมผู้นำเยาวชน ระดับอุดมศึกษา

นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 450 คน จากสถาบันการศึกษารัฐบาล และเอกชน จำนวน 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยราม คำแหง ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

หน่วยงานกองการท่องเที่ยวเยาวชน, มูลนิธิพิทักษ์สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว(พ.ส.ท.), กองอนุรักษ์และฟื้นฟู, กองนิติการ, กองบรรณาธิการอนุสาร อสท. และ กองบรรณาธิการจดหมาย ข่าว Ecotourism การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ บิดา และมารดาของผู้วิจัยที่สนับสนุนด้านแนวคิดในการ อนุรักษ์ และด้านการศึกษา

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่	หน้า
1	บทนำ1
	ที่มาและสภาพของปัญหา1
	สภาพปัญหา2
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย18
	ขอบเขตการวิจัย18
	สมมุติฐานในการวิจัย19
	นิยามศัพท์20
	ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย27
2	แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....28
	แนวคิดที่เกี่ยวข้อง กับการสื่อสาร28
	แนวคิดที่เกี่ยวข้อง กับการพฤติกรรมกรเปิดรับสาร42
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรศาสตร์.....45
	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....46
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับสารจากสื่อ และประสิทธิผลของสื่อ47
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....54
	รูปแบบการวิจัย54
	ประชากรที่ใช้ในการ วิจัย54
	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย56
	แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการวิจัย57
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย57
	เครื่องมือ ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล58

	การทดสอบความน่าเชื่อถือ ของเครื่องมือ	61
	กรรมวิธีทางข้อมูล	61
	การวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูล.....	61
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
	การวิเคราะห์เชิงพรรณนา.....	65
	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	81
5	สรุปการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	91
	สรุปผลการวิจัย.....	93
	อภิปรายผลการวิจัย.....	99
	ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	110
	ข้อเสนอแนะเฉพาะจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.....	111
	ข้อเสนอแนะงานวิจัย.....	118
	รายการอ้างอิง	119
	ภาคผนวก	136
	ประวัติผู้วิจัย.....	160

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

ตอนที่ 1		
ตารางที่	1	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ และสาขาวิชาที่ศึกษา.....63
ตารางที่	2	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปี.....63
ตารางที่	3	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....66
ตารางที่	4	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ของครอบครัวนิสิตนักศึกษา.....66
ตารางที่	5	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน ของครอบครัวของครอบครัว.....67
ตารางที่	6	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตภูมิภาคกำเนิด.....67
ตารางที่	7	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาคเดิม.....68
ตารางที่	8	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่อาศัยร่วมด้วย.....68
ตารางที่	9	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สนใจ.....69
ตารางที่	10	แสดงจำนวนความถี่ของการเลือกจำแนกตามสถานที่ท่องเที่ยว.....69 ในประเทศที่ไปบ่อยที่สุด
ตารางที่	11	แสดงจำนวนความถี่ของการเลือกจำแนกตามประเภทแหล่งท่องเที่ยว.....70 ในประเทศที่ไป
ตารางที่	12	แสดงจำนวนความถี่ของการเลือกจำแนกตามลักษณะการท่องเที่ยว.....71
ตารางที่	13	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความบ่อยครั้งของลักษณะการใช้เวลาว่าง.....71
ตารางที่	14	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความบ่อยครั้งของการเข้าร่วมกิจกรรม.....73 การเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบต่างๆ ของ ททท และพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว
ตารางที่	15	แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความบ่อยครั้ง ของพฤติกรรม.....74 การท่องเที่ยว
ตารางที่	16	แสดงความถี่ในการเลือก จำแนกตามการเปิดรับสื่อในเรื่องต่างๆ ไป.....75
ตารางที่	17	แสดงความถี่ในการเลือกจำแนกตามการรับทราบข่าวสาร ข้อมูล กิจกรรม.....76 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของการท่องเที่ยวแห่ง ประเทศไทย(ททท.) จากสื่อต่างๆ
ตารางที่	18	แสดงความถี่ในการเลือก จำแนกตามประเภทเนื้อหาที่กลุ่มตัวอย่างสนใจ.....76 อ่าน ฟัง และชม มากที่สุดจากสื่อมวลชนต่างๆ

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 19	แสดงกลุ่มตัวอย่าง จำแนกพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความเคยได้อ่าน77 ฟัง หรือชมรายการต่างๆ เฉพาะสื่อที่สนับสนุนโดย ททท. เพื่อการ เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน
ตารางที่ 20	แสดงกลุ่มตัวอย่าง จำแนกระดับความเข้าใจในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม.....77 เชิงอนุรักษ์ กิจกรรมการร่วมรณรงค์ การท่องเที่ยว และข่าวสารด้านอื่นๆ จากประเภทของสื่อ
ตอนที่ 2	
ตารางที่ 21	แสดงการจํอคงค้ประกอบป้จจ้การ ใ้เวลาว่าง (16 รายการ).....82
ตารางที่ 22	แสดงป้จจ้ประชากรศาสตร้ ก้บพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม.....83 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ตารางที่ 23	แสดงองค้ประกอบการ ใ้เวลาว่าง ก้บพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม.....84 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ตารางที่ 23.1	แสดงป้จจ้การ ใ้เวลาว่าง ก้บพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม.....84 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ตารางที่ 24	แสดงป้จจ้รสนิยมการท่องเที่ยวก้บพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม.....87 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ตารางที่ 25	แสดงป้จจ้ค้านลักษณะการท่องเที่ยว ก้บพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม.....88 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ตารางที่ 26	แสดงป้จจ้ค้านการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ก้บพฤติกรรมการเข้าร่วม.....89 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ตารางที่ 27	แสดงป้จจ้ค้านความรู้ค้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ก้บพฤติกรรมการ90 เข้าร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
แผนภาพ	
แผนภาพที่ 1	แสดงค่าสหสัมพันธ์ระหว่างป้จจ้การ ใ้เวลาว่าง ก้บพฤติกรรมการท่องเที่ยว.85 เชิงอนุรักษ์